

“Jsme nejlevnější výrobci elektřiny na světě, ale ceny máme nejvyšší”, kroutí hlavou analytik společnosti ENAS Vladimír Štěpán

- CZ24 News | 20. září 2022

ČESKO: Lidé se bojí, mnozí už dostali vyrozumění o drastickém zvýšení záloh cen energie. Pro nemálo z nich je prakticky nemožné je platit. Proto už měsíce apelují na vládu, aby se začala jejich existenčním problémům věnovat. Žádnou plošnou pomoc neplánujeme, budeme pomáhat individuálně, slyšeli jsme po celé měsíce od koaliční vlády. Když už byla tato pozice neudržitelná, protože plošná opatření zaváděl v Evropě kdekdo, rétorika ministrů se změnila: Ano, budeme pomáhat plošně, ale preferujeme celoevropské řešení. Jenže po sedmdesátitisícové demonstraci na Václavském náměstí je opět všechno jinak.

Před pár dny schválil kabinet Petra Fialy národní řešení a určil strop na cenu elektřiny pro domácnosti, veřejný sektor a živnostníky na úrovni dvou set čtyřiceti eur za megawatthodinu včetně daně z přidané hodnoty. Podle vládních propočtů na české koruny za kilowatthodinu dosahuje strop šesti korun a víme už také, jak chce vláda podpořit průmysl, firmy i zemědělské farmy. Je to dostatečná pomoc? Bude to vše stačit? O tom všem si budu povídat s energetickým analytikem Vladimírem Štěpánem. Pane Štěpáne, jsem ráda, že vás tady mám. Ještě dodám, že jste analytikem společnosti ENAS, člen Institutu pro energetiku a také člen expertní skupiny Energie není luxusní zboží. Budte vítán.

Martina: Pane Štěpáne, jsem ráda, že vás tady mám. Ještě dodám, že jste analytikem společnosti ENAS, člen Institutu pro energetiku a také člen expertní skupiny Energie není luxusní zboží. Budte vítán.

Vladimír Štěpán: Dobrý den.

Martina: Pane inženýre, pojďme se věnovat nejprve domácnostem. Z médií víme, jak už jsem tady zmínila, že vláda rozhodla stanovit strop na cenu elektřiny pro domácnosti, veřejný sektor a živnostníky na úrovni 240 eur za megawatthodinu. Podle vládních propočtů na české koruny dosahuje tedy strop šesti korun za kilowatthodinu. Co tomu říkáte? Je to dostatečné? Je to řešení? Je to to, co nám může pomoci?

Vladimír Štěpán: Ono je to potřeba vzít v širších souvislostech – musíme začít od ceny elektřiny na burze, a sice proto, že obchodníci na burze víceméně kupují. Takže když bych to bral tak, že cena na burze byla nedávno i 27 korun (v tom, jak jste říkala koruny za kilowatthodinu), a když byla ta demonstrace v Praze, tak den předtím cena klesla na 500 eur – to znamená nějakých 12,50 Kč, což je polovina –, a po demonstraci klesla i cena plynu. Pan Fiala zavedl i tu, řekl bych, zastropovanou cenu energie pro obyvatelstvo a malý průmysl. A ta je zase poloviční proti té ceně 500 eur (proti těm 12,50 Kč), a to je těch 250 eur.

Když bychom brali, co lidé platili, tak loni platili řádově za topení 50 tisíc, teď za topení elektřinou budou při tomto tarifu platit 200 tisíc. Proto říkám, že beru spotřebu domů třeba 20 megawatthodin, tak je to těch 200 tisíc. Protože když si vezmu, že je to šest korun za kilowatthodinu včetně DPH, ale bez distribuce, tak s tou distribucí je to deset korun. A to už potom opravdu znamená těch dvě stě

tisíc, a to už je docela dost. A domácnosti jsou v situaci, kdy jim postupně končí třeba ty zastropované ceny, a ony třeba platily třicet tisíc, padesát, potom sedmdesát, osmdesát, sto... a teď právě už většina domácností směřuje k těm dvěma stům tisícům.

A já si myslím, že z toho pohledu, jak vláda stanovila ty ceny, tak že tam byl bohužel jenom jeden cíl – stanovit to ještě na sociálně přijatelné úrovni; to jest – když jsem měl ceny elektřiny dvě koruny, pět korun, sedm, potom dvacet a pak to snížím na deset, tak domácnosti strašně ušetřily, že jo... z dvaceti na deset. Hurá, to jsme jim pomohli. No, ale je to těch 20 tisíc. To je ta taktika, že 200 tisíc, to znamená nějakých 12 až 15 tisíc měsíčně záloha na topení – to většina domácností ještě snese. Takže pak to má ty dvě věci – první je, že bychom si měli říct, kolik by měla být cena elektřiny v České republice. Jestli je elektřina jenom zbožím, se kterým se obchoduje na burze, anebo jestli to je veřejný statek, jak říká náš kolega Pavel Janeček, a tak s ní proto zacházíme.

My jsme na to šli dvěma metodami. Ta první, kterou navrhl vlastně na podkladě našich propočtů a úvah ministr Blažek, znamená, že by cena elektřiny byla regulovaná. Tedy že bychom uznali například ČEZu jeho výrobní náklady, přiměřený zisk, a z toho by vyšla cena maximálně sto eur. A už jsme zase na polovině z těch dvou set čtyřiceti – na sto. Tam by ta cena měla být. Na Slovensku mají šedesát dva – a tato cena pokrývá náklady elektráren, a ještě zbývají prostředky na investice. To znamená, že je tam dostatečný zisk. Tady těch sto by znamenalo, že ČEZ má 400 % zisku – kdo to má? To by bylo těch sto. Ale my (vláda) říkáme 240 a pan hejtman Kuba tvrdí, že níž už nemůžeme – a já říkám, že můžeme; právě na těch 100.

Druhá metoda je ta slovenská, která nás vede k tomu samému, a sice že bychom zdanili jaderné elektrárny, to je ta daň z nadměrných zisků jaderných elektráren. Když jaderná elektrárna vyrábí kilowatthodinu za dvacet haléřů, tak proč by nemohla prodávat za čtyři koruny včetně distribuce? Je tam dostatečný zisk, právě těch 400 % – zase jsme u toho –, a to odpovídá té ceně 100 eur za megawatthodinu. Tam se my chceme dostat. Třetí důvod pro to je ten, že ČEZ vyváží a prodává elektřinu na rok '23 za 90 až 110 eur. Tak proč bychom nemohli mít zastropovanou cenu, když mu to vyhovuje a vyhovovalo? Proč bychom nemohli mít na sto?

Nedělám si žádné iluze o tom, co se děje v ČEZu

Martina: Proč...? Vy jste tady řekl dvě až tři cesty. Když bychom se bavili o tom, že by se prodávalo za 100 eur za megawatthodinu – proč to takto nejde, když to doposud šlo? Pak jste naznačil slovenskou cestu. Tam by nám určitě někdo kontroval tím, že Slováci mají nízké ceny pro domácnosti, ale o to větší ceny pro firmy a veřejné instituce, které to dorovnávají, takže by nám zase vysvětlili, že tím by to naskákalo třeba domovům důchodců... Tak řekněte mi – kudy z toho vede cesta? Je 240 eur za megawatthodinu podle vás dobré řešení? Mohla vláda dělat něco jiného? Může dělat něco jiného? A měla by dělat něco jiného?

Vladimír Štěpán: To je víceméně to, co jsem říkal. Když na Slovensku mají, dejme tomu, těch 62 eur pro domácnosti a průmysl kupuje za tržní ceny, tak to není tak, že by to přelili z domácností. Ne – těch 62 je cena, při které elektrárny pokryjí náklady a mají takový zisk, že kryjí i svoje investice. Kdo tohle vykládá, tak mluví úmyslnou nepravdu. To není pravda. Takže kdybychom my šli na těch sto eur, tak můžeme dát tu cenu pro domácnosti i pro průmysl stejnou. Co potřebuje průmysl? Průmysl potřebuje mít cenu předvídatelnou, aby mohl investovat, a konkurenceschopnou k okolí. A když si to tak vezmu, tak těch 240 není cena až tak konkurenceschopná okolí. To znamená, že oni musí být konkurenceschopní. A těch 240 je vlastně cena jenom pro ty domácnosti.

Pak oni už řekli: „*Nezastropujeme plyn, půjdeme na to jinak.*“ Takže tady se skutečně pořád točíme kolem té ceny 100 eur za megawatthodinu. Ministr Blažek dokonce říkal, že já jsem člen jeho týmu. Dobře... pozval mě na poradu, kde přednesl ve dvou variantách svůj návrh na těch v podstatě sto eur – on taky –, a vyšlo mu z toho, že uznal ty výrobní náklady a 400 % procent zisku ČEZu. Takže to je tak obrovské číslo a ČEZ by si při tom čísle 100 eur nejen kryl svoje, ale ještě by vyplatil dividendu mezi čtyřiceti a padesáti korunami jako dosud.

Například v roce '21 stoupl oproti roku '20 zisk ČEZu o 100 % a dividendy se snížila. Tak jakou má vazbu toto navýšení dividendy? Ten ČEZ je černá skříňka, tam ty peníze mizí. Já si nedělám iluze o tom, co se v ČEZu děje. Takže pořád se k tomu vracíme, všude – i na té demonstraci –, pana Fialy se písemně zeptáme, proč to nezastropoval na té ceně maximálně sto eur. To vyhovuje všem – i průmyslu, i domácnostem... všichni mají zisk, všichni jsou spokojeni.

Martina: A neznamenaloby to navyšování našeho dluhu?

Vladimír Štěpán: Ne, nula. Abychom si udělali představu – kdybychom tam dali tu daň z nadměrného zisku (to je ta slovenská cesta), tak odčerpáme tímto z ČEZu jenom z jaderných elektráren sto miliard korun za rok. To je nadměrný zisk jaderných elektráren.

Martina: Není to ten důvod...?

Vladimír Štěpán: Teď nerozumím...

Martina: No, že jde o to mít co největší zisk.

Vladimír Štěpán: No ale ten ČEZ ho nemá, ten vždycky někde zmizí. Tam je tenhle zisk a kam zmizí? Když si vezmu, že kromě z těch jaderných elektráren má ještě z uhelných elektráren výrobní cenu cca korunu padesát včetně povolenek, a tady to je těch šest korun, co vláda zastropovala, tak to je ještě 4x víc i u uhelných. Takže ČEZ má zisk, tady by se mu zdanilo jenom to jádro za těch 0,20 za korunu a těch 1,50 Kč uhlí proti těm šesti korunám, tam by ještě vydělával 4,50 na každé a tady taky; ten zisk by byl obrovský – i z těch ostatních zdrojů. Takže tam skutečně není žádný důvod pro to, aby se toto neprovedlo. Protože když se to neudělalo, tak to znamená, že my máme nejvyšší ceny elektřiny v Evropě – ne Slovensko, ale my – a nejvyšší na světě, když vezmeme v úvahu paritu kupní síly neboli naše platy, co si za ně koupíme.

Martina: A přitom jsme výrobci...

Vladimír Štěpán: ... nejlevnější na světě.

Martina: ... nejlevnější na světě a asi bychom dokázali být v elektřině soběstační.

Vladimír Štěpán: Ne že jsme soběstační, ale ještě vyvážíme dvacet procent naší vyrobené elektřiny.

Martina: Řeknu vám, že kdybych teď jela autem a hlavou by se mi honila ještě spousta dalších myšlenek nebo bych teď vařila oběd pro děti a poslouchala náš rozhovor, tak řeknu: *Já jsem z toho zmatená...*

Vladimír Štěpán: No hlavně abyste nenabourala, protože já asi jo.

Martina: Platím stále víc, vyrábíme levně – nejlevněji –, platíme nejvíc, vyrábíme dost... Pojďme tuhle kaši uvařit trošičku stravitelnější, aby tomu rozuměl člověk, který není odborníkem na energetiku. Jestli mohu poprosit. Naše vláda přišla s návrhem jistého druhu spasení a já se znovu

úplně jednoduše ptám: Myslíte si, že udělala dost?

Vladimír Štěpán: Neudělala dost. Mohla udělat daleko víc, vůbec nic by se nestalo. Protože ty škody, které vzniknou tím, že to pro obyvatelstvo zastropovala takto vysoko, že lidé skutečně pořád ještě můžou kvůli vysokým cenám energií a kvůli vysoké inflaci přijít o ty domy, a teď už se objevilo, že musí i zvýšit daně... Jaké zvýší? Průmysl krachuje, obyvatelé na to nemají, zbývají ještě domy. A jsme u té daně z nemovitosti z tržní hodnoty, neboli to je to, jak říká Schwab – do roku 2030 připravím dva a půl milionu Čechů o tento majetek, nebudou vlastnit nic, my je zbavíme této povinnosti. Tak teď už jsme tady u toho, že se zase zvýší daně.

Martina: Dobře, vy říkáte: *Vláda neudělala dost, mohla udělat víc*. Proč neudělala víc? Protože nás nechce šetřit? Je to asociální jednání?

Vladimír Štěpán: To je právě toto tvrzení pana Schwaba, což je ředitel mezinárodního Světového ekonomického fóra, jak připraví Čechy o ty jejich domy. Protože my máme těch domů nejvíc, my si musíme uvědomit, že tady je dva a půl milionu domů, a to je daleko nejvíc v celé Evropě. Tady je o co hrát.

Martina: Takže toto všechno má vést jenom k našemu ožebračení?

Vladimír Štěpán: Ano, to má vést k našemu ožebračení a já zkoumám, jestli to vláda dělá úmyslně, anebo z hlouposti. A zatím docházím k tomu, že úmyslně.

Mráz přichází ze Západu

Martina: A mluvíme jenom o naší vládě, nebo když vzpomínáte pana Schwaba, tak mluvíme o Evropě, o dalších sousedských zemích, nebo o Unii... O kom mluvíme? Kdo je ten, kdo si brousí zuby na to, že ještě my máme třeba svoje domky s předzahrádkou?

Vladimír Štěpán: No tak jak říkají mnozí lidé – mráz už nepřichází z Východu, ale ze Západu. Protože tady je evidentní, když bychom se dostali k tomu plynu – tady byl ruský plyn za deset korun. Tuto zimu, co bude, koupil pan Síkela plyn přes tři miliardy v plovoucím terminálu v Holandsku, tři a půl miliardy je v našich zásobnících, a když to sečtu, tak je to skoro sedm miliard kubíků. Ano, to stačí pro pokrytí našich zimních potřeb od října do března, ale místo deseti korun ruského plynu zaplatíme šedesát až osmdesát. Tak si spočtete třeba padesát nebo šedesát korun krát těch sedm miliard kubíků a zjistíte, že zaplatíme tuto zimu o tři sta padesát až čtyři sta miliard víc, než bychom platili, kdybychom tady měli ten ruský plyn. A my ho vlastně bereme ze Západu, od Číny a Ameriky a dalších států – a říká se tomu americké LNG. Američané zázračně ze dne na den zvýšili svoji kapacitu o padesát procent – neboli zajeli si do Ruska... Takže žádný idealismus...

Martina: A víte to jistě?

Vladimír Štěpán: Píše se v novinách, že jak Čínani, tak USA... V novinách bylo zveřejněno, že Amerika kupuje ruské suroviny – ropu, plyn a další suroviny – v hodnotě sto miliard korun za měsíc. To bylo několikrát publikováno.

Martina: A Joe Biden byl, pokud vím, ještě vyjednávat v Saúdské Arábii.

Vladimír Štěpán: No tak jistě... Ale tohle z toho Ruska je, řekl bych, důležité, protože oni říkají: *Ale my to musíme dělat. Protože kdybychom to neudělali, tak dopad těch protiruských sankcí na nás by byl horší než na Rusko*. A na koho na světě je největší dopad protiruských sankcí? Na Českou

republiku, která kupuje všechny plyn na burze, která nefunguje a je zmanipulovaná, a zrovna tak u elektřiny.

Martina: Proč jsme ze sebe udělali takovou kavku vhodnou k oškubání? Kdo rozhodl, že Česká republika bude ten morální etalon a ohňostroj mravnosti, který na sebe vezme všechny hříchy světa?

Vladimír Štěpán: Tak v elektřině to je ČEZ, který vlastně zneužil ceny na burze – třeba těch pět set eur – tím způsobem, že on sice vyveze deset patnáct terawatthodin do ciziny, to je v pořádku, ale potom na té burze jsou ceny pět set šest set, ale on, ačkoli to neprodal na burze, tuto cenu uplatňuje na domácí odběratele, jako že to je tržní cena. Takže tady máte jasného viníka: ČEZ. A komu patří ČEZ? Sedmdesát procent státu, takže to řídí stát. To jsme u elektřiny. U plynu je to to samé. Já říkám – tak nám, pane Fialo, zdůvodněte, proč vy nechcete ten ruský plyn, když celá Evropa ho bere; buď dlouhodobými kontrakty, nebo jiným způsobem přes překupníky. Ale vy jste udělali to, že říkáte, že to je americké LNG nebo nigerijské nebo nějaké... ale on to je převážně zase ruský plyn, jenom dodaný ze Západu a za takové ceny, že zaplatíme ročně o čtyři sta miliard korun víc.

Martina: A to všechno se děje jenom proto, že někdo chce můj třípokojový byt?

Vladimír Štěpán: No asi jo. Co jiného máme? Všechno ostatní už mají... Už máme jenom ty domy, byty a průmysl. A podívejte se na průmysl, když se dostanu k tomu, jaká je podpora průmyslu, což bude další část. Ještě chci ale upozornit na jednu věc – jestliže máme zastropované ty ceny na úrovni dvě stě čtyřicet eur, třeba pro ty domácnosti, tak na burze je cena pět set a nebo může být i tisíc. Ten rozdíl někdo musí platit – neboli ti dodavatelé nakoupí za tuto cenu a budou muset prodávat za těch dvě stě čtyřicet. Ten rozdíl zaplatí stát. A zadlužení státu neboli krach státního rozpočtu... aby nebyl, zvýšíme ty daně z nemovitosti, a už jsme u toho zpátky. To je ten třetí nástroj. Musíme přece, vždyť se chceme zbavit ruského plynu. A už vidíme tu faleš.

Martina: My momentálně předsedáme Evropské unii. Už jsme mnohokrát zmínili, že naše vláda určila strop dvě stě čtyřicet eur za megawatthodinu, ale Evropská unie navrhuje strop na sto osmdesát eur za megawatthodinu, a Slovensko dokonce zastropovalo, jak jste zmínil, na jednašedesát eur, a Francouzi dokonce na čtyřicet šest eur. Kdo mi vysvětlí, proč je to tak? Kdo mi vysvětlí, že my jsme na tom tak, jak na tom jsme?

Vladimír Štěpán: Víceméně už jsme to probrali. To Slovensko při ceně šedesát dva eur má pokryté náklady a zisk. Je to dohoda mezi státem a majiteli slovenských elektráren, kteří si tu cenu stanovili tak, aby nebyli škodní, aby měli zisk a aby měli na investice. Tak to dohodli. Oni by nešli na tu cenu šedesát dva, kdyby byli ztrátoví. Ale když já vyrábím tu elektřinu za pár haléřů a prodávám za ceny padesátkrát stokrát vyšší, tak pak samozřejmě... Vždyť oni taky prodávali ještě před rokem elektřinu za padesát eur, no tak teď za šedesát dva a půl. Ale u nás máme ještě nižší náklady na výrobu než Slováci, takže bychom měli teoreticky jít třeba na šedesát. Takže když říkáme sto, tak je to velmi příznivé k výrobcům elektřiny, k ČEZu; velmi příznivé.

Evropská unie už neexistuje, z hlediska ekonomiky se rozpadla

Martina: To znamená, že jde o lobbování českých energetických firem a určitou asociálnost naší vlády, i na evropské poměry...?

Vladimír Štěpán: Jistě, vždyť jsme na tom nejhůř – tempo zadlužování máme nejvyšší na světě a teď nám ještě stoupne. Tak nám zvýší daně. A mluví se o krachu státního rozpočtu. No tak kdo tohle dělá, když je to jenom u nás? To dělá Putin, nebo covid, nebo Babiš...? No to snad ne. Babišovi můžu vyčítat leccos, že zbytečně zadlužil stát, ale on měl zájem na nízkých cenách energie, protože z nich

vyráběl svoje hnojiva. On měl zájem na tom, aby lidi byli schopní zaplatit účty, protože jim prodával své výrobky – potraviny, že, vždyť je to majitel potravinářských komplexů. Tahle vláda nemá žádný zájem – takový, aby udržela obyvatelstvo a něco. Takže oni se zaštiťují Evropskou unií, ale Evropská unie už neexistuje. Evropská unie se z hlediska ekonomiky rozpadla a každý stát si jede na své triko. A teď si vezměme, když jsme u toho plynu, Poláky, kteří na to šli stejně jako my. To znamená, že si nakoupí plyn z Norska, deset miliard kubíků ročně – což je obrovské číslo, to je víc než spotřeba ČR –, k tomu ještě ten terminál šest osm miliard kubíků... když si toto nasčítají, ty ceny, které nás čekají, a oni si to spočítali, tak zvýší cenu plynu patnáctkrát! Tak co nás čeká? Patnáctkrát! A my jdeme stejnou cestou.

Všimněme si, že inflace ve státech, jako je ČR, Polsko a dále, je dvakrát větší než na Západě. Ale rozhodujícím způsobem je ta inflace ovlivněná právě vyššími cenami energie. Tak za kolik nakupují ty západní státy? Nemůžou nakupovat jako my. My máme u té elektřiny nejnížší výrobní náklady a dokázali jsme to právě prostřednictvím ČEZu, který je takový frontman – když stanoví ceny elektřiny jako obchodník, tak se všichni ostatní přizpůsobí. A on je pořád zvyšuje, každé dva tři měsíce, což je naprosto nelogické a nenormální. Všude jinde tyto státní firmy fungují ve prospěch obyvatelstva a průmyslu, jenom u nás ne. Jenom u nás proti, jednoznačně. Ale ten zisk, který by tomu odpovídal, kdybychom to spočítali, by musel být pětkrát vyšší, ale on není. Tak kde jsou ty peníze?

Martina: Kde?

Vladimír Štěpán: No, kde jsou? Černá skříňka. A když si představím, že stát bude vlastnit sto procent ČEZu, no tak to bude peklo úplně, jak tam budou mizet peníze. Já bych udělal rád kontrolu ČEZu, já se na to hlásím. Já jsem to dělal v různých firmách a to byste viděli, jaké by byly ceny při jak nízkém zisku. Tady je celkem jasné, že ČEZ má velmi nízkou výrobní cenu z jádra. Má Severočeské doly, které vlastní, to znamená, že si kupuje uhlí prakticky za nákladovou cenu. Když bych to bral, co k tomu ještě jiného má – z plynu téměř nevyrábí, osm procent toho všeho, takže on prakticky obrovskou část své výroby elektřiny má z těchto dvou levných zdrojů. Tak jak může mít nejvyšší ceny na světě? Kdo to celé zmanipuloval? Vzal si ceny z burzy. Ale jak se tvoří ceny na burze – poptávka, nabídka. Mezi lety 2010 a 2020 to tak bylo a fungovalo to. A byly stejné ceny na burze jako z těch dlouhodobých kontraktů – třeba na plyn. Jenomže pak začala Evropská unie vydávat povolenky a tak dále, došlo k naprosto nesmyslnému spojení cen elektřiny a plynu a cena na burze začala stoupat. Pak do toho přišla válka a Rus přestal dodávat na burzu. Takže teď máte situaci, kdy na burze chybí nabídka jak elektřiny, tak plynu, a my nakupujeme prakticky touto nesmyslnou strategií ČEZu téměř 100 % elektřiny z burzy, která je manipulovaná. Tam ti, kteří jsou u toho, si to manipulují, jak chtějí. Takže když zjistili, že to jde, tak šli na tisíc eur, pak přišla pražská demonstrace a jéje – hned to šlo dolů na pět set. Stačí se domluvit s jedním dodavatelem, on tam dodá pár megawatt hodin, když není nabídka, a ta cena vám takhle klesne. Takže my kupujeme z burzy, která je manipulovaná, a to nás čeká do budoucna – neboli to zadlužení státu bude dál dramaticky růst.

Pro formulaci toho, co se u nás musí změnit, stačí jediné slovo – všechno

Martina: Vy jste řekl jednu takovou důležitou věc – že ceny ihned výrazně klesly po demonstraci na Václavském náměstí. To je docela špatná zpráva, protože to pak znamená, že musí být jediné tlak. Jak říkal jeden politik tady u mě, že politik udělá správnou věc, až když mu už vůbec nic jiného nezbývá. Mně se nechce věřit tomu, že budeme stanovovat ceny energií podle toho, kolik lidí se sejde.

Vladimír Štěpán: (smích) To je hezky řečeno. Ale jako první výstřel si vezměme, že tam podle dronů a všech možných měření nebylo sedmdesát, ale 100 až 120 tisíc. To je první vládní lež – šířená dezinformace z úrovně vládních organizací. Bylo tam sto až 120 tisíc. To byla největší demonstrace od roku '89, protože další sta tisíce to sledovaly z domova. To když nasčítáme, a teď, když jsme viděli

plné Václavské náměstí... Já jsem byl první, kdo tam mluvil, a vlastně jsem říkal tu strategii, jak se dá ušetřit jeden bilion korun ročně. Říkal jsem tam lidem: *Podívejte se za mnou, vidíte tam ten bilion? A oni: Ne... – Já taky ne, ale chtěl bych ho tam vidět. Tak ho musíme sehnat a vrátit vám ho.* A to jsme u té elektřiny, plynu, ale i ropy, těch montoven a všeho. Neboli já říkám, že v České republice se musí změnit jedna jediná maličká věc, jedno slovo – všechno. Jinak nic, jenom všechno. Protože na co sáhnete, ať je to zemědělství, voda – měli jsme tam ty odborníky –, na co se podíváte, destrukce, destrukce... Jakou pozitivní zprávu tato vláda přinesla za osm měsíců? Řekněte mi jednu. Vždycky to je jenom: tohle se zhorší, tohle se zhorší a tohle vám musíme zvýšit a tady zaplatíte... Ještě něco? Já jsem na nic nepřišel.

Martina: Já abych jenom neokopávala této vládě kotníky, protože ty ceny energií nezačaly růst letos na podzim, to se nám jenom zdá – ony začaly růst už loni, možná na sklonku loňského léta. Ale znovu musím položit otázku, která mi vrtá hlavou – možná že už jsme ji probírali posledně –, ale: Polsko trpí historickou animozitou vůči Rusku, a proto posledních několik desítek let pracovalo na tom, aby se od závislosti na ruských energiích odpoutalo; povedlo se mu to. My trpíme určitou historickou animozitou vůči Rusku a posledních několik desítek let jsme pracovali na tom, abychom se na Rusku stali energeticky zcela závislími. A teď babo rad'... Řekněte mi – jaké je v tuto chvíli to nejlepší anebo to nejhorší řešení, které můžeme udělat? Protože tato vláda se v tom, jak vy říkáte, vrtá ne úplně šťastně... Ale řekněte mi tedy, i když už jsme se o tom bavili, kudy z toho v tuhle chvíli ven?

Vladimír Štěpán: Vy víte, že už asi před rokem jsme poslali dopis, který jsem sestavoval já na Andreje Babiše, který vyřizoval pan Havlíček: *„Pozor, ceny na burze raketově porostou! Musíme rychle sehnat ruský plyn, protože jiný není levný, já zajedu v lednu tohoto roku do Ruska a přivezu ho. Dejte mi papíry, já ho přivezu. Teď je ještě za šest korun.“* To se neudělalo, takže vina u vlády Andreje Babiše je taky. Ale od té doby jsme napsali několikrát na vládu Petra Fialy a výsledek je stejný. Havlíček napsal: *„Co si to vymýšlíte? Vždyť přece cena z burzy a cena jako z dlouhodobého kontraktu je stejná.“* Tam jsou lidi, kteří tomu vůbec nerozumí, a tihle lidé řídí stát. A je jedno, že se změnil ministr, protože stejní lidé tam jsou pořád. Stejně jako na regulačním úřadě.

Martina: Stejná není, to vidíme třeba na případě Maďarska.

Vladimír Štěpán: Co teď máte na mysli?

Martina: Že si domluvili dlouhodobý kontrakt a domluvili si cenu.

Vladimír Štěpán: Já myslím naše vláda jako Babiš a Fiala. Že se nic nezměnilo. Na regulačním úřadu jsou lidé, kteří tam seděli, když se udělal tunel století – ten solární. Platíme příspěvek jeden bilion třicet miliard korun a každý rok to zvyšujeme o inflaci.

Stejně jako u elektřiny jsme i v případě solární energie nejdražší v Evropě

Martina: Ale zase vzhledem k tomu, kolik teď platíme oproti ostatním evropským zemím za plyn a energie, tak je v podstatě solární energie poměrně laciná i s tím tunelem.

Vladimír Štěpán: No jsme v tomto případě zase nejdražší v Evropě. Protože takový příspěvek nemá nikdo. Mělo to Německo a už to skončilo. A oni nezvyšovali ty poplatky právě o inflaci, o to mi jde. Já nejsem proti tomu, ale ty příspěvky musí být rozumné. To znamená, že když se bavíme o té válečné dani a podobně, tak Evropská unie řekla: *Vždyť vy můžete zdanit i solární elektrárny.* Takže můžeme sáhnout i na to, když hledáme zdroje. Protože jak říkám, vláda to zastropovala, a teď ten rozdíl bude doplácet – když jsme u elektřiny, dvě stě padesát tisíc, to jsou strašlivé peníze. A teď na to hledají zdroje. A říkají *zvyšme daň.* A já říkám: *Ne, tak uvalme daň na banky.* Banky v České republice za první pololetí měly největší zisk v historii. Jak je to možné v tomhle státě?

Martina: Jak je to možné?

Vladimír Štěpán: No jak? Kdo to zase dovolil? Poláci, jako stát, třeba koupili v těch bankách pětadvacet procent, a už jim do toho mluví a už to tak není. A to je to, že vláda má nástroje, jak to udělat. Jedním z toho je, že koupí zpátky zásobníky.

Martina: RWE?

Vladimír Štěpán: RWE, ty 2,7 miliardy, které se nabízely před půl rokem za dvanáct miliard. Ted' díky tomu, že to nekoupili a že tam němečtí obchodníci uložili ten plyn, je tady riziko. Protože ty zásobníky jsou napojeny na Bavorsko, a Bavorsko je bez plynu, to není napojeno na zbytek Německa. Ti jsou zásobováni přes tranzit ČR anebo přes Nord Stream 1 dolů, zase přes nás. Přes Německo a přes nás do Bavorska – a tam plyn není. To znamená, že oni mají jediný zdroj, tento zásobník a zásobník Haidach v Rakousku, který je ale poloprázdný. A na území Bavorska moc zásobníků nemají. Tak odkud seberou plyn? Pan Síkela říká, že tady bude nouzový stav, my to Němcům sebereme a necháme to pro naši spotřebu. Já říkám, že jsem na to tedy zvědav, protože pan ministr Habeck prohlásil: „*Ten plyn si vezmeme.*“ Tak kde je pravda? Tak bych potřeboval vědět, že ten plyn v zásobnících je opravdu náš a taky za kolik. Protože tím, že jsme to nekoupili a nenacpali tam ten plyn za dvacet korun, tak ho teď budeme kupovat za osmdesát. A když si spočítáte rozdíl třeba šedesát korun krát tři miliardy, tak už jsme tam zase, strašlivá čísla.

Martina: Zaslechla jsem ještě teorii, že ano, že plyn v těch zásobnících bude i pro naši potřebu, ale v případě jeho nedostatku budeme muset Němcům kompenzovat ztráty jejich podniků nedostatkem plynu. Jsou to zlé větičky?

Vladimír Štěpán: To je to, co říkám, že ten plyn bude za osmdesát korun, nebo se psalo v novinách, že tam bude ta zimní cena, že už jsme to teď vlastně koupili za zimní cenu devadesát dva korun za kubík. A ta v sobě obsahuje ty ztráty německého průmyslu. Aspoň doufám... Protože když bych bral, že tou dobou třeba v zimě ta cena LNG, který teď ve světě fyzicky není... Nemůžeme nahradit – to, co tady říkají politici – dvě stě miliard kubíků ruského plynu. To tady bude chybět. Z toho sto padesát do Evropské unie. My to nahradíme, dejme tomu, kapacitou nově zprovozněných LNG terminálů v objemu třicet miliard. A co těch dalších sto miliard? Čím se to nahradí? Norové nedodají a největší legrace je, že nejvyšší cena plynu je teď norská.

Takže když pan premiér Fiala říkal, že on je proti zastropování cen plynu, protože Rusové by plyn nedodali, tak za prvé Rusové nám žádný plyn nedodávají, takže není co řešit, to k nám jde teď přes Německo, a za druhé – on by sem nepřišel ani ten norský plyn, protože oni by to za tu zastropovanou cenu 30,50 korun neprodali. Takže on vlastně bojoval za to, abychom tady mohli mít ten drahý plyn. Takže Rus se smál, protože on by nám to dal třeba za deset, za patnáct korun, a on nemůže. To zastropování ceny je maximální nákupní cena plynu. A to odmítla Česká republika a Maďarsko, a já si říkám proč?

A pak mi to došlo – protože bychom sem nemohli koupit ten drahý plyn. Ted' kupujeme LNG za spotové ceny, za burzovní, které budou někde čtyřicet padesát šedesát osmdesát korun – nebo v zimě i víc, podle toho, jaká bude zima, to je opravdu podle počasí –, no a tady by byla, dejme tomu, ta cena, kterou by stanovila Evropská unie, což chce Itálie a řada dalších států, která řekne max. třicet. No tak jsme bez norského plynu, bez zkapalněného – a ruský nemáme.

[ZDROJ](#)